

Thema GYM

Cursus twee, week vier

Josée Coenen en Ans Drubbel

d.d. oktober 2016 (tweede versie)

Cursus twee, week vier

Zie de **Inleiding** voor onze uitgangspunten en achtergronden en een overzicht (2e versie)

Wat en hoe

GYM MN-n= module 3 Lichaam

HZS= Onderwerp 11 Kleding

leerstof			materiaal	
pragmatiek	taalfuncties en gesprekconventies	0 liedje 1 bevelen, aanmoedigen 3 opschieten	0 zie onder 1 Praatboek 1, blz. 32-35, cd 1, les 6, Tekstboek, zoekspel, blz.40 zie onder, 3 MN-n, blz.66, HZS oef. 29	
woordenschat: inhoudswoord	themawoorden: 1 znw., 2 ww. 3 bijv. nw.		1 Praatboek 1, MN-n, HZS BWB blz. 156/157 zie onder	<i>achtergrondkleuren gebruiken bij afbeeldingen (ZIS)</i>
woordenschat: functiewoord	1 lidwoord 2 pers.vnw. 3 bezit.vnw.: <i>mijn, jouw, je, zijn, haar, hun, uw, jullie</i> 4. bijwoord van tijd: <i>vandaag, morgen; nu, straks</i> 5 bijw.: <i>niet</i>		2 zie onder DBK 24, HZS oef. 12 3 zie onder DBK blz. 28 4 HZS oef. 19; HZS oef. 22 5 HZS oef.18	1 <i>vingers gebruiken (ZIS)</i> <i>-het-woorden (-voorwerpen) stickeren (ZIS)</i>
klankleer	1 klanken: 2 woordgrenzen 3 zinsintonatie	/m/-/n/-/ŋ/	1 zie onder ZMN 2 HSZ oef.34 3 HZS oef.35	
vormleer	1 ww. vervoegen 2 znw. meervoud : -en, -s 3 bijv.nw. -e		1 DBK blz. 36, 24 zie onder 2 DBK 13, ZIS 74-75, HZS oef.23 3 zie onder HZS, oef. 14	
zinsbouw	1.vraagzin 2. zinnen maken (<i>niet</i>) 3 zinnen maken (knipwerkwoord) 4 zinnen maken		1 zie onder DBK 102 e.v., HZS oef.25, 26 2 zie onder 3 zie onder DBK blz.50, ZIS blz. 114-117, PB blz. 32-35	1, 2 <i>strookjes en /of kubussen (ZIS, DBK)</i>

Cursus twee, week vier

Zie het bestand **inleiding** voor achtergrond en uitgangspunten (2^e versie).

Weekrooster Wat en hoe GYM

dag een	dag twee	dag drie	dag vier	dag vijf
liedje <i>Pak je laarzen</i>	liedje <i>Pak je laarzen</i>	liedje <i>Pak je laarzen</i>	liedje <i>Pak je laarzen</i>	liedje <i>Pak je laarzen</i>
woordenschat-inhw. . znw. . ww . bijv.nw.	woordenschat-inhw. . znw. . ww . bijv.nw.	woordenschat-inhw. . znw. . ww . bijv.nw.	woordenschat-inhw. . znw. . ww . bijv.nw.	woordenschat-inhw. . znw. . ww . bijv.nw.
- fw.: . pers.nvw. (herh.)	- functiewoord . bezit.vnw.: <i>mijn, jouw, uw, zijn, haar, onze, jullie</i>		- functiewoord bijw. van tijd: <i>nu, straks vandaag, morgen</i>	
pragmatiek . dialoog	pragmatiek . dialoog	pragmatiek . dialoog . zoekspel	pragmatiek . dialoog	pragmatiek . taalfunctie
klankleer . klank /m/	klankleer . klank /n/	klankleer . klank /ŋ/	klankleer . klankreis	klankleer . klanken /m/-/n/-/ŋ/ . woordgrenzen verstaan . zinsintonatie
vormleer . ww.vervoegen (herh.)	vormleer . bijv.nw. (verbogen) (herh.)	vormleer . znw.meervoud: <i>-en, -s</i> (herh.)		
	zinsbouw . zinnen maken (bijv.nw, onverbogen)	zinsbouw . zinnen maken (knipwerkwoord)	zinsbouw . zinnen maken (tijdbepaling)	zinsbouw . zinnen met <i>niet</i> (herh.)

Gebruikte verwijzingen¹

MN-n = *Mondeling Nederlands nieuw*

HZS = *Horen zien en schrijven*

PB 1, PB 2 = Praatboek 1 en Praatboek 2 van *Van horen en zeggen*² + **cd's**

TB = Tekstboek *Van horen en zeggen*, met tekst liedjes en dialogen

DBK = *De bovenkamer*, opzoekboek en strookjes

DBK- H = *De bovenkamer*, Handleiding, cd- Werkbl= Werkblad

BWB = *Beeldwoordenboek*

VHEZ = *Van horen en zeggen*

WIP = *Woorden in prenten*, deel 1 en deel 1 (+cd's)

ZIS = *Zien is snappen* (+cd)

ZMN = *Zeg maar na*, uitspraakcahier bij *Horen zien en schrijven*

Spreekwb = Van Dale Junior uitdrukkingenboek. Wim Daniels (2001), Utrecht: Van Dale Lexicografie;
Amsterdam: Uitgeverij Piramide.

¹ Zie de inleiding voor de precieze literatuurverwijzing.

² De praatboeken van *Van horen en zeggen* zijn opnieuw gedrukt. U kunt deze via **contact** op de website bestellen. Prijs: 15,00 euro per stuk.

Liedje dag een t/m dag vijf

Hoe aan te bieden?

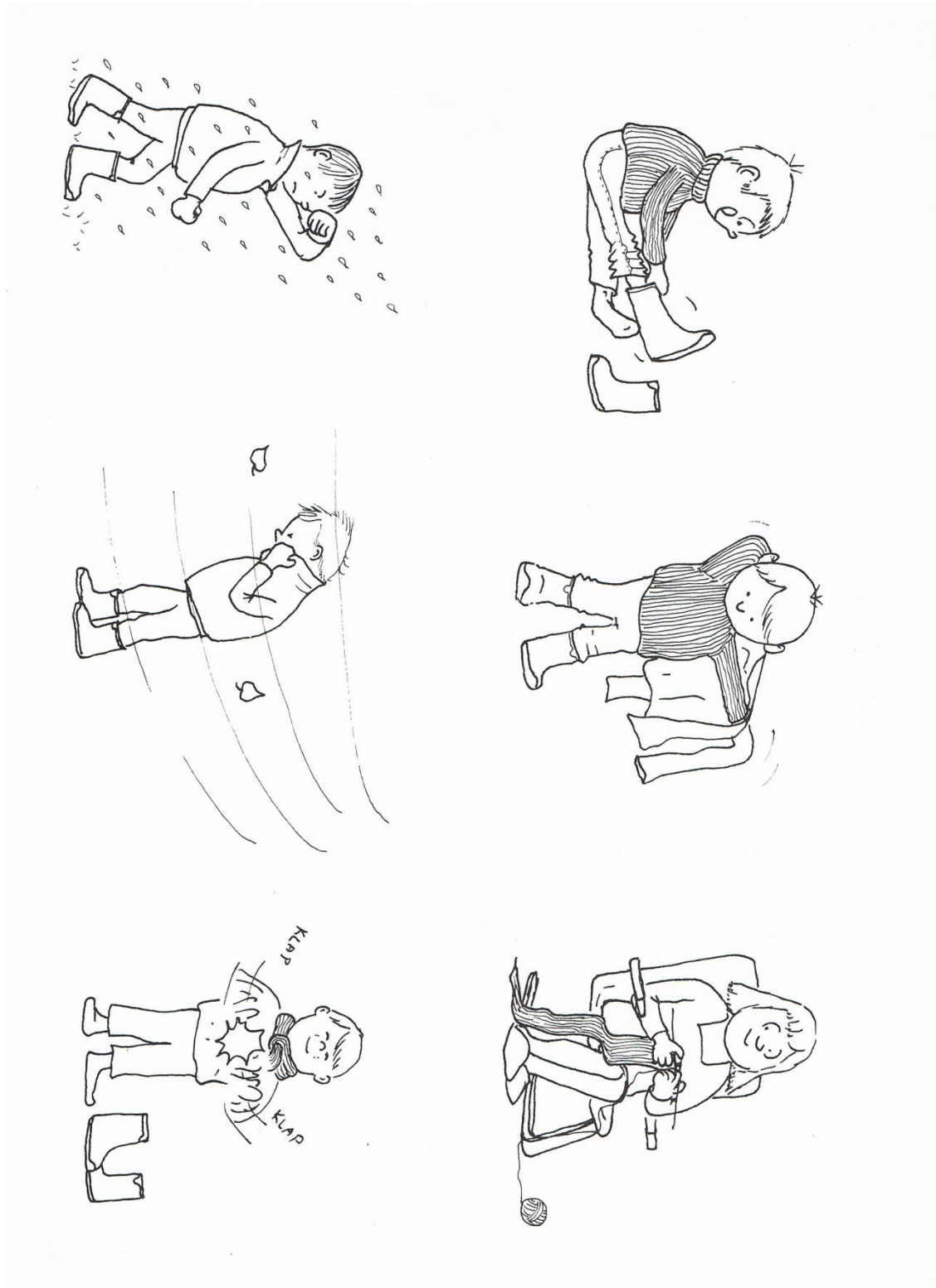
(Doel) 'We zingen vandaag het liedje *Pak je Laarzen*.³

Pak je laarzen

Pak je laar - zen, pak je jas; moe - der breit een
wol - len das. Loop maar in de re - gen, loop maar in de
wind, klap in je han - den mijn lie - ve kind.

³ A. van Noordwijk (1985), *Liedjes zien en zingen*, Muzikaal Nederlands voor kleine en grote kinderen. Haarlem: De Toorts.

⁴ A. van Noordwijk (1985), *Liedjes zien en zingen*, Muzikaal Nederlands voor kleine en grote kinderen. Haarlem: De Toorts.

Woordenschat dag een t/m dag vijf

Inhoudswoorden

Benodigdheden

- Praatboek 1⁵, blz. 32-35
- HZS
- MN-n

Woordenschat–extra

- Bij de zelfstandige naamwoorden uit de oefeningen van *Horen Zien en Schrijven* kunt u eenvoudig een voorzeg- en nazegoefening toevoegen (=stap drie uit de Nt2-didactiek).

(Instructiezin): 'Zeg maar na (woord). '

- Sticker u de afbeeldingen van het-woorden in HZS en het Beeldwoordenboek.

⁵ De praatboeken van *Van horen en zeggen* zijn opnieuw gedrukt. U kunt deze via **contact** op de website bestellen. Prijs: 15,00 euro per stuk.

Woordenschat dag twee

functiewoord

Bezittelijk voornaamwoord *mijn, jouw, je* (herhaling)

Benodigdheden

- Eventueel foto's van familieleden.
- DBK, blz.28 groep 8-12 jaar (en vertaling in hun eigen taal)

Hoe aan te bieden?

(Doel) 'Je leert zinnen zeggen met *mijn* en *jouw/je*.'

(Instructiezin) '*Mijn broek is zwart en jouw broek is blauw.*'

Hoe te oefenen?

- **TweePraat** (tweetallen) Laat kinderen zichzelf en de ander om de beurt beschrijven. Doet u het eerst voor: 'Mijn haar is lang, jouw haar is ook lang/ is kort.'
- Groep 8-12 jaar. (in tweetallen) **TweePraat** Laat de leerlingen aan de hand van foto's elkaar vragen stellen. Hoe heet je vader? Mijn vader heet...Hoe heet je zusje, Mijn zusje heet.... Doet u het eerst voor.

Woordenschat dag twee

functiewoord

Bezittelijk voornaamwoord *zijn*, *haar* (herhaling) en *hun*

Benodigheden

- Verschillende afbeeldingen zwart-wit van een meisje en een jongen, om in te kleuren; Later: een heel groepje kinderen, dieren enzovoort
- Verschillende foto's / afbeeldingen van één jongen en één meisje.
- DBK, blz.28 groep 8-12 jaar (en vertaling in hun eigen taal)

Hoe aan te bieden?

(Doel) 'Je leert zinnen zeggen met *haar* en *zijn* (en later: *hun*).'

(Instructiezin) '*Haar broek is zwart en zijn broek is blauw*. Of: '*hun broeken zijn allemaal zwart*.'

- (Vorbereiding: twee (of verschillende) plaatjes met een afbeelding van een jongen en een andere afbeelding van een meisje.) Laat de leerlingen de kleren van deze figuren kleuren. U geeft de opdracht: 'Kleur de trui van de jongen rood, kleur zijn trui rood. Kleur zijn.... paars.' Enzovoort. Daarna laat u de afbeeldingen van het meisje kleuren: 'Kleur de rok van het meisje blauw. Kleur haar bloes geel.' Enzovoort.
- Later: hetzelfde maar dan met een heel groepje.

Hoe te oefenen?

- **Tweetal Coach** (tweetallen) Laat kinderen iemand anders buiten hen tweeën beschrijven. (Zie ook de foto's in De bovenkamer, blz.28) Doet u het eerst voor de meisjes voor, wijzend op één jongen: 'Zijn broek is zwart; zijn broek is blauw.' Daarna doet u het voor, voor de jongens, wijzend op één meisje: 'Haar trui is blauw, haar broek is zwart.'
- Groep 8-12 jaar. (in tweetallen) **Tweetal Coach** Laat de leerlingen aan de hand van foto's of platen waarop een enkel meisje of jongen te zien is, deze aan elkaar beschrijven.
- Groep 8-12 jaar. **Mix en Ruil** (vorbereiding: ingekleurde plaatjes /gekleurde foto's van één jongen en één meisje aan de ene kant van een geel kaartje met op de achterkant: de woorden 'zijn(...) is (...)' en haar (...) is (...).' De leerlingen lopen door elkaar . met hun hand omhoog., op zoek naar een partner. Dan ontmoeten ze elkaar, groeten elkaar en laten om de beurt een plaatje zien. De ander beschrijft het plaatje/foto/de afbeelding/ met *zijn*.... of *haar*... is Is het goed? Op de achterkant de oplossing. Dan is de ander aan de beurt. Daarna ruilen de kinderen van plaatje/foto/afbeelding.
- Dezelfde oefeningen maar dan in plaats van één persoon, een tweetal of drietal buiten de twee leerlingen om (laten) beschrijven.

Woordenschat functiewoord dag twee

Bezittelijk voornaamwoord *onze* en *jullie*

Benodigdheden

- Allerlei voorwerpen
- DBK, blz.28 groep 8-12 jaar (en vertaling in hun eigen taal)

Hoe aan te bieden?

(Doel) 'Je leert zinnen zeggen met *onze* en *jullie*.'

(Instructiezin) 'Noem maar op.'

Hoe te oefenen?

Onze (ons), jullie

Verdeel de leerlingen in twee groepjes. Deel aan beide groepjes een aantal voorwerpen uit. Voeg u bij één van de groepjes, pak een voorwerp en zeg: Wij hebben een schaar. Dit is *onze* schaar. Wijs dan op een voorwerp van de andere groep: Jullie hebben een pen. Dat is *jullie* pen.

Na een tijdje gaan de leerlingen hiermee verder. Help ze eventueel met: Wij hebben een ...

Geef twee groepen een aantal voorwerpen die alleen verschillen in kleur, grootte of dikte. Vraag: Welke pen is blauw, *jullie* pen of *onze* pen?

Vermijd bij beginners het-woorden als boek en schrift.

Bezittelijk voornaamwoord *uw* en *jullie*

Benodigdheden

- Allerlei voorwerpen
- Hoeden en petten om een oudere personen uit te beelden.
- DBK, blz.28 groep 8-12 jaar (en vertaling in hun eigen taal)

Hoe aan te bieden?

(Doel) 'Je leert zinnen zeggen met *jullie* en *uw*.'

(Instructiezin) 'Noem maar op.'

Hoe te oefenen?

- als de oefening hierboven maar nu met een groepje dat een ouder persoon uitbeeldt en een ander groepje dat zichzelf speelt. Daarna laten wisselen.

Pragmatiek DIALOOG dag een

Benodigheden

- Praatboek 1⁶, thema 6 (een voor elke leerling) en ppt. voor digibord
- Cd 1 VHEZ, thema 6, dialoog 6

Hoe aan te bieden?

(Doel) 'Je leert vandaag iets horen en zeggen.'

(Instructiezin) 'Luister maar.' Gebruik uw arm voor de vraagzinintonatie.

- ② Peter : Hee, van wie is deze schoen? [gebaar]
Sinan : O, van mij. Geef hier, joh. [gebaar]
- ③ Peter : Vang je hem? [gebaar]
Sinan : Ja, gooi maar. [gebaar]
- ④ Juf : Zeg, jullie gooien toch niet met schoenen, he?
[gebaar]
Zijn jullie klaar?
Sinan : Ik krijg mijn veter niet los. [gebaar]
- ⑤ Juf : Zal ik je even helpen?
Sinan : Ja, graag.
Juf : Zo, trek maar vlug je gymkleren aan.
- ⑥ Sinan : Juf, ik ben mijn gymbroek vergeten. [gebaar]
Juf : He, wat vervelend.
Sinan : Mag ik in deze broek meedoen? [gebaar]
Juf : Nou, voor deze keer dan.
- ⑦ Juf : Trek je wel je trui uit? [gebaar]
Sinan : Ja.
- ⑨ Juf : Schiet een beetje op. We beginnen hoor!
Sinan : Ja, ik kom zo.

Hoe te oefenen?

- beide groepen: 2x klassikaal laten luisteren en aanwijzen (eventueel al meezeggen rol van Sinan. Let op: u zegt de zinnen van de leerkracht.

⁶ De praatboeken van *Van horen en zeggen* zijn opnieuw gedrukt. U kunt deze via **contact** op de website bestellen.
Prijs: 15,00 euro per stuk.

- groep 8-12: individueel cd 2, les 6 beluisteren met PB 1.

Pragmatiek DIALOOG dag twee

Benodigdheden

- als dag een

Pragmatiek DIALOOG dag drie

Benodigdheden

- als dag een
- Tekstboek, zoekspel, blz. 40

Pragmatiek DIALOOG dag vier

Benodigdheden

- als dag een
- ipad/tablet/mobiel

Hoe te oefenen?

- spelen van de dialoog (in drietallen (LK-LL-LL) om de beurt)
- opnemen op mobiel of tablet/ipad
- samen bekijken, beluisteren en LK corrigeert (let speciaal op vraagzinintonatie) eventueel: nieuwe opname maken.

Pragmatiek Taalfunctie, dag vijf

Benodigdheden

- MN-n, blz. 66
- HZS, oef. 29

KLANKEN dag een

Benodigheden

- spiegels: voor elke leerling een
- roze uitdraai van klank /m/ en symbolen voor luisteren en spreken (ZIS)
- plus voor groep 8-12 jaar de zwarte letter en symbolen voor lezen en schrijven (ZIS)
- afbeelding van woord uit leesmethode met /m/ (bijv. maan)
- groep 8-12: *Zeg maar na*, blz. 23 /m/ -woorden

Hoe aan te bieden?

(Doel) 'Je leert vandaag de klank /m/ verstaan en de /m/ zeggen.'

- Spreek de /p/ uit en dan de /m/ en wijs op uw neus en mond (bij de /m/ is de tongstand hetzelfde als bij de /p/; alleen gaat de luchtstroom nu via de neus en is de mond gesloten) en spreek de /m/ enkele malen overdreven uit: '/m/'. De **eerste** klank van de week is de /m/: de /m/ van (maan).'
- Dan hangt u op een groot vel waar reeds de symbolen voor spreken en luisteren zijn opgeplakt, een plaatje van de maan op met het symbool in het roze voor de klank: 'De /m/ van maan. Je hoort een /m/ en je zegt een /m/'

Hoe te oefenen?

(Instructiezin) 'Ga staan als je (**maan**) hoort.'

1 Stijgen/ Dalen (**maan**): **maan**, ster, zee, vis, **maan**, **maan**, kat, boot, **maan**, zon, **maan**, dag, bed, **maan**, **maan**.

Hoe te oefenen?

- (LK zegt woord, LL kijken in spiegel, LK corrigeert de mondstand.)

(Instructiezin) 'Zeg maar na.'

1 maan, mes, boom, raam, man, maandag, hemd, morgen, zomer, emmer.

2 Klankversje /m/: *Middenin het Rombombos
zit een meisje op het mos,
bij de boom van de Rombomman
die van alles maken kan.*⁷

3 Individueel Groep 8-12: /m/-woorden uit *Zeg maar na*.

Verder verloop

- Laat leerlingen zelf woorden met de /m/ verzamelen door specifiek te luisteren. Vraag elke dag: 'Heb je nog een woord met de /m/ gehoord?'
- Verzamel voorwerpen, afbeeldingen en zet/plak deze bij de klanktafel/ het klankvel=klassikaal/het klankschrift = individueel.

⁷© Willeke Verbaas

KLANKEN dag twee

Benodigdheden

- spiegels: voor elke leerling een
- roze uitdraai van klank /n/ en symbolen voor luisteren en spreken (ZIS);
- plus voor groep 8-12 jaar de zwarte letter en symbolen voor lezen en schrijven (ZIS)
- afbeelding van woord uit leesmethode met /n/ (bijv. neus)
- groep 8-12: *Zeg maar na*, blz. 24 /n/ -woorden

Hoe aan te bieden?

(Doel) 'Je leert vandaag de klank /n/ verstaan en de /n/ zeggen.'

- Spreek de /t/ uit en dan de /n/ en wijs op uw neus (de /n/ spreek je hetzelfde uit als de /t/; alleen gaat de luchtstroom nu via de neus) en spreek de /n/ enkele malen overdreven uit: '/n/'. De **tweede** klank van de week is de /n/: de /n/ van (neus).'
- Dan hangt u op een groot vel waar reeds de symbolen voor spreken en luisteren zijn opgeplakt, een plaatje van de neus op met het symbool in het roze voor de klank: 'De /n/ van neus. Je hoort een /n/ en je zegt een /n/.'

Hoe te oefenen?

(Instructiezin) 'Ga staan als je (neus) hoort.'

1 Stijgen/ Dalen (neus): neus, oog, neus, oor, hoed, pet, neus, neus, kam, haar, buik, rug, neus.

Hoe te oefenen?

- (LK zegt woord, LL kijken in spiegel, LK corrigeert de mondstand.)

(Instructiezin) 'Zeg maar na.'

1 neus, naar, nu, een, zijn, wonen, zien, onder, binnen, klein, aandoen, winter.

2 Klankversje /n/: *Nee, nee, nee,*
ik neem je nu niet mee.
Naar buiten mag je niet,
het regent dat het giet.
Nee, nee, nee,
Ik neem je nu niet mee.⁸

3 Individueel Groep 8-12 jaar: /n/-woorden uit *Zeg maar na*.

Verder verloop

- Laat leerlingen zelf woorden met de /n/ verzamelen door specifiek te luisteren. Vraag elke dag: 'Heb je nog een woord met de /n/ gehoord?'
- Verzamel voorwerpen, afbeeldingen en zet/plak deze bij de klanktafel/ op het klankvel=klassikaal/in het klankschrift = individueel.

⁸ © Willeke Verbaas

KLANKEN dag drie

Benodigdheden

- spiegels: voor elke leerling een
- roze uitdraai van klank /ŋ/ en symbolen voor luisteren en spreken (ZIS);
- plus voor groep 8-12 jaar de zwarte letter en symbolen voor lezen en schrijven (ZIS)
- afbeelding van woord uit leesmethode met /ŋ/ (bijv. tong)
- groep 8-12: *Zeg maar na*, blz. 25 /ŋ/ -woorden

Hoe aan te bieden?

(Doel) 'Je leert vandaag de klank /ŋ/ verstaan en de /ŋ/ zeggen.'

- Spreek eerst de /k/ uit en dan de /ŋ/ en wijs op uw neus (Bij de /k/ gaat de luchtstroom door de mond, bij de /ŋ/ door de neus) en spreek de /ŋ/ enkele malen overdreven uit: '/ŋ/'. De **derde** klank van de week is de /ŋ/: de /ŋ/ van (tong).'
- Dan hangt u op een groot vel waar reeds de symbolen voor spreken en luisteren zijn opgeplakt, een plaatje van de tong op met het symbool in het roze voor de klank: 'De /ŋ/ van tong. Je hoort een /ŋ/ en je zegt een ŋ.'

Hoe te oefenen?

(Instructiezin) 'Ga staan als je (tong) hoort.'

1 Stijgen/ Dalen (tong): tong, neus, oog, tong, tong, pet, hoed, tong, pak, tong, tong, rug, pak, tong.

Hoe te oefenen?

- (LK zegt woord, LL kijken in spiegel, LK corrigeert de mondstand.)

(Instructiezin) 'Zeg maar na.'

1 tong, bang, lang, gang, kring, jongen, kleding, zingen, honger, springen, vinger.

2 Klankversje /ŋ/: *Dinge, dange, donge,
katten hebben tongen.
Dinge, donge, dange
ballen kun je vangen.*⁹

3 Individueel Groep 8-12 jaar: /ŋ/-woorden uit *Zeg maar na*.

Verder verloop

- Laat leerlingen zelf woorden met de /ŋ/ verzamelen door specifiek te luisteren. Vraag elke dag: 'Heb je nog een woord met de /ŋ/ gehoord?'
- Verzamel voorwerpen, afbeeldingen en zet/plak deze bij de klanktafel/ op het klankvel=klassikaal/in het klankschrift = individueel.

⁹ © Versjes, Pedagogisch Instituut, Rotterdam

KLANKEN dag vier, groep 8-12 jaar

Benodigheden

- roze klanken /m/, /n/ en /ŋ/, zwarte letters **m, n, ng** (ZIS)
- symbool voor luisteren (ZIS)
- werkblad *klankreis door Europa*: voor elke leerling een: zie bijlage.
- kleurpotloden
- landkaart van Europa

Hoe aan te bieden?

(Doel) 'Je leert vandaag de klanken /m/, /n/ en /ŋ/ verstaan.'

(leerkracht) Schrijf de woordparen in twee verticale rijen op het bord. Schrijf er boven de woorden 'links' en 'rechts' en met pijlen naar links en naar rechts.

Links	Rechts
1 maan	naam
2 tam	tang
3 net	met
4 zinnen	zingen

- Geef de woorden 'links' en 'rechts' (met vertaling eigen taal).
- Deel het werkblad *klankreis door Europa* uit. Plus verschillende kleurpotloden. Bovenaan staan steden uit Europa. Leg uit dat je bij vier woorden naar rechts of naar links kan. Doe het een keer voor.

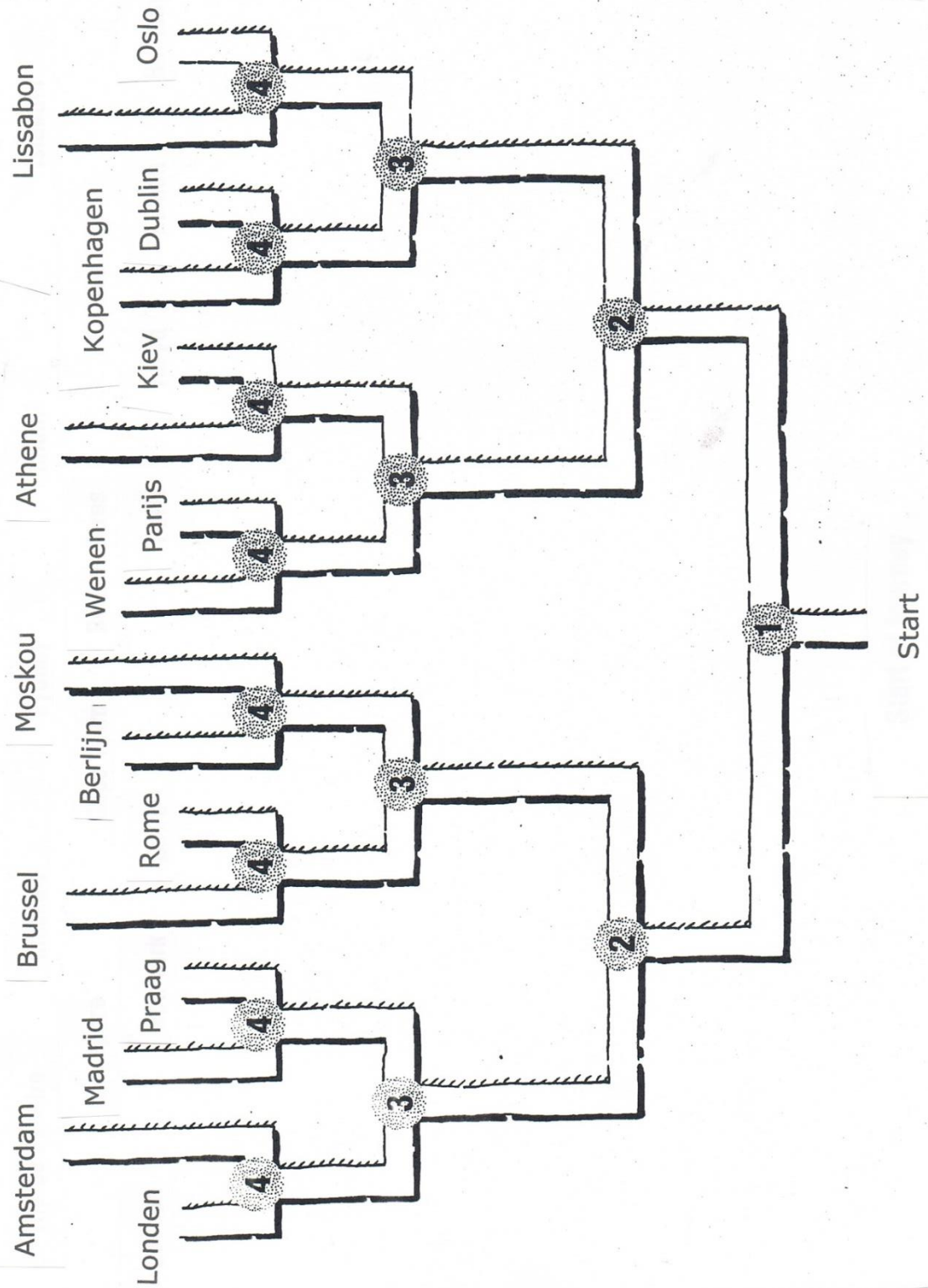
Hoe te oefenen?

(Instructiezin) 'Neem een (rood) kleurpotlood. Ik zeg straks nummer één en (maan). Dan ga je naar links. Ik zeg nummer twee en (tang) dan ga je bij nummer twee naar rechts. Ik zeg nummer drie en (met) dan ga je naar rechts. Ik zeg nummer vier en (zinnen) en je komt uit bij (Berlijn).'

1 links/ rechts U zegt vier bordwoorden uit elk paar één (bijvoorbeeld *naam, tam, met, zinnen*). Bij elk woord moet de leerling kiezen of het een woord uit de linker rij is of uit de rechter rij. Vraag de leerlingen: 'Waar ben je?'

2 herhaal Kies weer vier bordwoorden, en de ll een ander kleurpotlood en de ll kiest weer rechts of links.

3 (voor leerlingen die kunnen lezen) Laat een leerling de woorden kiezen en de andere leerlingen 'reizen'. 'Waar ben je?' Is het goed? De leerling die de woorden gaf, geeft het aan.

From Pronunciation Games by Mark Hancock © Cambridge University Press 1995

KLANKEN dag vijf, groep 4-7 jaar

- Herhaal oefeningen voor de klank /m/, /n/ of /ŋ/ voor leerlingen die hier nog moeite mee hebben. Oefen met de leerlingen de reeks /p/-/t/-/k/ en /m/-/n/-/ŋ/ en/of apart: /m/-/p/, /n/-/t/ en /ŋ/- /k/.

(Instructiezin) 'Zeg maar na: /p-t-k/ en nu door de neus: /m-n-ŋ/. '

(en/of:) 'Zeg maar na: /m-p/, (/n-t/), (/ŋ-k/).'

KLANKLEER dag vijf groep 8-12 jaar

Woordgrenzen herkennen en zinsintonatie

Benodigdheden

- HZS. oef. 34 Slangentekst (woordgrenzen)
- HZS. oef. 35 Do-re-mi- (intonatie)

Vormleer dag een herhaling

(Persoonlijke voornaamwoorden en) vervoeging ww. o.t.t.

Benodigheden

- DBK, blz.24, groep 7-12 jaar (en vertaling in hun eigen taal)
- DBK, blz. 36, vervoeging, o.t.t. groep 7-12 jaar
- HZS, oef.12, oef.15

Hoe aan te bieden?

(Doel) 'Je leert zinnen zeggen met *ik, je, hij, zij wij, jullie, u en zij* en het werkwoord.'

(Instructiezin) ' Wijs maar aan en zeg de zin.'

Hoe te oefenen?

- groep 8-12 jaar **TafelRondje** (in viertallen) Leerlingen hebben een set strookjes, de oefening uit HZS, wijzen op een foto uit DBK, blz. 24 (voor de voornaamwoorden) zeggen het woord en leggen de strookjes neer (Wie?/Wat? doen/doen? Wie?/Wat?) en zegt de zin, met de juiste vervoeging. De andere leerlingen controleren. Is het juist? Dan mag de volgende. Is het niet juist? (zie blz. 36, DBK) dan coachen ze en dan pas is de volgende leerling aan de beurt.
- groep 8-12 jaar **TafelRondje** (Vorbereiding: U geeft elk groepje van vier leerlingen drie grote vellen met de kleuren: geel, rood, bruin en één pen.) In elk groepje van vier schrijven ze om de beurt een voornaamwoord op (op het gele vel); daarna hele werkwoorden (op het rode vel) en weer later een dier of ding op het bruine vel.) Om de beurt zegt een leerling nu een zin, met de juiste vervoeging. De andere leerlingen controleren. Is het juist? Dan mag de volgende. Is het niet juist? (zie blz. 36, DBK) dan coachen ze en dan pas is de volgende leerling aan de beurt.

Vormleer dag twee

Bijvoeglijk naamwoord (verbogen)

Benodigheden

- ZIS 99 e.v.
- DBK 79
- verschillende afbeeldingen (tweemaal dezelfde) uit oefening bijvoeglijk naamwoord onverbogen met op de ene een afbeelding van de sjwa. (zie foto voor een voorbeeld)
- HZS, oef 14

- afbeelding van de sjwa (ZIS)
- voor groep 8-12 jaar: strookjes uit DBK geel/bruin – persoonsvorm+ naamw. deel (naamw. gezegde) én strookjes voor het zelfstandig naamwoord, lidwoord en bijvoeglijk naamwoord.

© Roel Burgler

Hoe aan te bieden?

(doel) 'Je leert zinnen zeggen.'

(instructiezin): 'De (schoen) is /(*hoog, zwart, blauw.* Enzovoort). *De hoge, zwarte, blauwe (schoen).*'

- Zie ZIS, blz. 99-100

Hoe te oefenen? groep 8-12 jaar

(doel) 'Je leert zinnen en woordenzeggen.'

(instructiezin): 'De (kast) is /(*hoog enzovoort*). *De hoge (kast).*'

- **TweetalCoach** (in tweetallen) Voorbereiding: U legt de twee mogelijkheden (zin en zinsdeel) op tafel neer. De ll nemen om de beurt een afbeelding en leggen deze onder de desbetreffende strook (voor zin) of boven de strookjes (voor de woorden) en benoemen de zin of het zinsdeel. Is het goed? Dan geeft de ene LL een compliment. Is het fout? Dan coacht de ene leerling de andere. Enzovoort. Doet u het eerst voor.

Vormleer dag drie

Zelfstandig naamwoord, meervoud **–en** en **–s** (herhaling)

Benodigdheden

- voorwerpen, minimaal twee dezelfde
- ZIS, blz. 72 e.v. en cd ZIS
- voor groep 8-12 jaar: kaartjes met **+/ən/** (roze) en **–en** (zwart) (ZIS)
- voor groep 8-12 jaar: kaartjes met **+/s/** (roze) en **–s** (zwart)
- DBK, blz. 13
- HZS, oef.23

Hoe aan te bieden?

(Doel) 'Je leert woorden voor meer dan één.'

(U legt een hoepel op tafel en legt één voorwerp buiten een hoepel. Hetzelfde doet u met andere voorwerpen, die allemaal **+/ən/**, **–en** krijgen (bijvoorbeeld boek (en)).

© Roel Burgler

(**Let op:** Neemt u een *houten* hoepel voor een neutrale kleur.))

- U zegt nog een keer: 'Dit is één (naam van voorwerp)'. Dan legt u dezelfde voorwerpen in het midden van de hoepel en zegt: 'Dit zijn drie (namen van voorwerpen).'
- (U legt een hoepel op tafel en legt één voorwerp buiten een hoepel. Hetzelfde doet u met andere voorwerpen, die allemaal **+/s/** **–s**, krijgen (bijvoorbeeld lepel).
- U zegt nog een keer: 'Dit is één lepel'. Dan legt u drie lepels in het midden van de hoepel en zegt: 'Dit zijn drie lepels.'

Hoe te oefenen?

- groep 4-7 jaar. U zegt de woorden, eerst het enkelvoud, dan het meervoud en zegt: 'Zeg maar na'.
U wijst op de afbeeldingen in het boek die **–en** krijgen, 'Ik zie één boek. Hier zie ik drie boeken.' Daarna met andere voorwerpen die **–s** krijgen.
- groep 8-12 jaar **TweetalCoach**. Leerling A wijst een voorwerp buiten de hoepel en benoemt het voorwerp: één (naam van voorwerp) (en wijst binnen de hoepel) twee of drie (voorwerpen). Is het goed? Dan complimenteert de andere leerling en neemt de beurt.

Zinsbouw dag twee

Zinnen maken (bijvoeglijk naamwoord onverbogen (herhaling))

Benodigheden

- ZIS: blz. 99-100
- Set papieren stroken: bruin, geel, rood (*is/zijn*) en groen.
- Eventueel setje met dezelfde afbeeldingen (meisje, jongen, tekening)
- (de geleerde bijvoeglijke naamwoorden)
- HZS oef. 14

Hoe aan te bieden?

(doel) 'Je leert zinnen zeggen.'

(instructiezin): 'De (jongen) is (*sportief, lui*, enzovoort).'

- Zie ZIS, blz. 99-100

Hoe te oefenen? groep 8-12 jaar

- **TafelRondje** (in viertallen) Leerlingen hebben een set papieren en eventueel afbeeldingen. Om de beurt legt een leerling een strook papier neer. De leerkracht doet het een keer voor. (Zie ZIS blz. 99-101)
Leerling A zegt een dier/of een mens en legt een bruine of gele strook neer;
Leerling B legt rode strook (met *is*) neer.
Leerling C zegt een geleerd bijvoeglijke naamwoord en legt de groene strook neer.
Leerling D zegt de hele zin. Daarna geven de leerlingen de stroken door en beginnen ze opnieuw.

Zinsbouw dag drie Knipwerkwoorden

Benodigdheden

- 4-6 jaar: de 'knip'werkwoorden uit de lessen
- ZIS blz. 114-117 groep 7/8-12 jaar:
- DBK blz. 50, strookjes DBK: o.a. knipwerkwoord
- Praatboek 1, blz. 32-35

Hoe aan te bieden?

- Zie ZIS blz. 114-117

© Roel Burgler

Hoe aan te bieden? groep 7/8-12 jaar

(doel) 'Je leert zinnen maken met 'knip'werkwoorden.'
(instructiezin): 'Jullie maken een zin.'

- LK wijst op een afbeelding van het Praatboek en vraagt: 'Wat doet de jongen?'t Antwoord is: 'hij trekt zijn kleren uit. (geel strookje-rood strookje-bruin strookje- tweede rode strookje)?

© Roel Burgler

Hoe te oefenen?

- **TweetalCoach** (in tweetallen) Om de beurt stelt een leerling een wie-of wat-doet/doen--vraag en legt met strookjes de zin. Is het goed? Dan zegt de andere leerling: 'goed'. Is het niet goed? Dan coacht deze leerling. Daarna is deze leerling aan de beurt. Doet u het een keertje voor.

Zinsbouw dag vier

Zinnen maken (herhaling)

Benodigheden

- Kubussen: geel en rood en bruin en oranje (ZIS, DBK)
- een vraagteken
- Groep 8-12: strookjes DBK: geel(2x) en rood en bruin (2x) en oranje
- DBK, blz. 105
- Praatboek 1, blz. 32-35
- MN-N, blz. 36
- HZS, oef.25 (wie?), oef. 26 (wat?)
- HZS oef. 19 (dagen van de week, vandaag en morgen) oef. 22 (nu en straks)

Hoe aan te bieden?

(doel) 'Je leert zinnen maken.'

(instructiezin): 'Jullie maken een vraag en een antwoord.'

- LK wijst op een afbeelding van het Praatboek en vraagt: 'Wat doen de jongens? (bruin strookje- rood strookje-geel strookje)?'
- 't antwoord is: klimmen (legt rode kubus neer). (blz.35)

Of: 'De vraag is: *Wanneer hebben we gymles (oranje-rood-geel bruin)* 't Antwoord is: *Vandaag (oranje)*'

'Nu maken jullie samen een vraag en een antwoord.'

Hoe te oefenen?

- **TweetalCoach** (in tweetallen) Om de beurt stelt een leerling een wie-of wat-doet/doen-wanneer-vraag en legt met kubussen of strookjes de zin. Is het goed? Dan zegt de andere leerling: 'goed'. Is het niet goed? Dan coacht deze leerling. Daarna is deze leerling aan de beurt. Doet u het een keertje voor.
- **Algemeen** Laat de leerlingen de strookjes gebruiken bij de oefeningen uit HZS.

Zinsbouw dag vijf

Zinnen maken met *niet*

Benodigheden

- Praatboek 1, praatplaat VHEZ 6, thema gym
- Kubussen: geel en rood en bruin en paars (ZIS, DBK)
- Groep 8-12: strookjes DBK: geel(2x) en rood en bruin (2x) en strookje *niet*.
- DBK, blz. 106
- De leerlingen moeten de Nederlandse namen van de werkwoorden kennen.
- Kaartjes *ja* en *nee*, met vertaling eronder. Arabisch (ja)= aiwa ; (Arabisch nee= la. (de /a/ van tak) (Denk aan cultuurverschil; Ned. hoofdschudden = nee; in het Arabisch hoofd: omhoog en klak met tong =nee).
- HZS oef. 18

Hoe aan te bieden?

(doel) 'Je leert zinnen maken met *niet*.'

(instructiezin): 'Ik maak een zin en ik maak een zin met *niet*.'

- LK wijst op een afbeelding van de praatplaat en zegt: De kinderen (legt gele kubus neer) *klimmen* (legt rode kubus neer) 'Nu maken jullie een zin met *niet*. De kinderen klimmen *niet*.'

Hoe te oefenen? (zie de foto's op de volgende bladzijde)

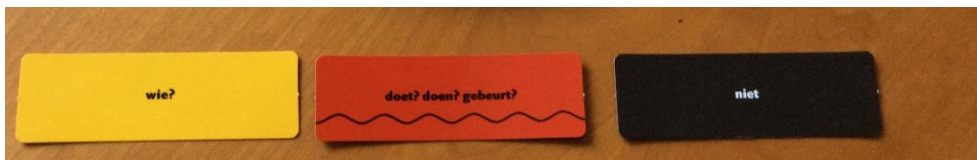
- Hetzelfde met: *de jongens luisteren (niet)*. *De juf roept de leerlingen (niet)*. Enzovoort. Wissel elke zin steeds af met de ontkenning. Leg de kaartjes *ja* en *nee* neer en na elke zin (bij ja-kaartje) maakt u dan een niet-zin. (Het strookje *niet* achteraan).
- groep 8-12 jaar: Als hierboven maar dan met oranje kaartje erbij: *De kinderen sporten vandaag niet* (geel-rood-oranje-niet-)
- **TweetalCoach** (in tweetallen) Om de beurt wijst een leerling een handeling uit het boek aan en legt vervolgens de strookjes neer en zegt de ja-zin. De andere leerling legt het strookje *niet* neer en zegt de zin. Is het goed? Dan zegt de leerling: 'goed'. Is het niet goed? Dan coacht deze leerling. Daarna is deze leerling aan de beurt. De LK doet het een keertje voor. De LK doet het een keertje voor.

De jongens klimmen.

Het meisje rent.

De jongens

klimmen

niet.

Het meisje

rent

niet.